7/6778

T.C
DEVLET BAKANLIGI

SAYI : B.02.0.011/ 00495 **ANKARA**
KONU :

17 Nisan 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: 04.04..2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6778-14491/34078 sayılı yazınız.

Kayseri Milletvekili Abdullah GÜL'e ait yazılı soru önergesine, Bakanlığım bağlı kuruluşu Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan cevabı yazı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Ramazan MIRZAOĞLU
Devlet Bakanı

Ek: Yazı (1 adet)

7/6778

Kayseri Milletvekili Sayın Abdullah GÜL'ün sorularına
Verilen cevaplar aşağıdadır

SORU-1-Bakanlığınıza bağlı bulunan Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 10 Adet Acil Müdahale Botu satın almak için açmış olduğu ihale 15 milyon 250 bin dolar karşılığında bir Norveç Firmasına verilmiş midir?

CEVAP-1 Bu ihale sonucunda 10 adet Acil Müdahale botu yapımına ilişkin en uygun proje ve teklifi veren Norveç'li Bat Service firmasına verilmiştir. Bu ihale Kuruluşumuz Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Ana Statüsünde açıklanan denizlerimizde, iç sularımızda ve karasularımızda can kurtarmaya yönelik hizmetleri layıkı ile yerine getirebilmek amacı ile Acil Müdahale Botu teminine ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyaç İdari ve Teknik şartnamelerde belirlenen Özellik ve niteliklere sahip her türlü hava ve deniz koşullarında can kurtarma hizmetlerini gerçekleştirecek bir yapı dizaynına sahip ve bu amaca yönelik hizmet veren Uluslararası benzer Kuruluşların tercih ettiği kullandığı ve referans gösterebildiği bir botun inşaasıdır. Yabancı ülkelere Tanker, Balıkçı gemisi, RORO inşa edip satıyor olabiliriz ancak Acil Müdahale Botu yapımı konusunda Türkiye'de ne proje nede inşa ile ilgili bir çalışma olmamıştır. İhalenin aşağıda izah edildiği üzere amaca en uygun teklifi veren firmaya verildiği doğrudur.

SORU-2 Aynı ihaleye katılan yerli tersanelerimiz bot başına 165 000 Dolar daha ucuz bir fiyat teklifinde bulunmuş mudur? Ülkemiz içinde bulunduğu ekonomik kriz ve döviz darboğazı bir yana, daha uygun fiyat vermelerine rağmen bu ihale neden gerek iş gücü gerekse teknoloji ve ekipman bakımından dünya tersaneleriyle rakabet eder nitelikte olan ve Norveç dahil pek çok ülkeye kendi ürettiği deniz aracı ve gemileri ihraç eden Türk Tersanelerine verilmemiştir?

CEVAP-2 Öncelikle bu botların inşası için Türkiye Gemi Sanayii A.Ş ile görüşmelerde bulunulmuş inşa ve teminle ilgili 27.12.1999 tarihinde her iki Kuruluşça bir Protokol imzalanmıştır. Bu Protokol her iki tarafın Yönetim Kurullarınca onaylanmıştır. Protokolün 4. Maddesi ile "Türkiye Gemi Sanayii A.Ş tarafından yapılacak SAR Botlardan ilk 3 adedinin <<SAR Bot inşaatında deneyimli ve uzman yabancı firmalarla müştereken yapımı şeklinde>> her iki tarafça ortak olarak hazırlanacak Şartname ile Türkiye Gemi Sanayii A.Ş tarafından ihaleye çıkılacaktır." şeklindedir. Protokolün imza tarihinde elinde tersaneleri ve yüzlerce mühendisi bulunan Türkiye Gemi Sanayii A.Ş bile daha önce SAR Botu inşa ve dizayn etmemesi nedeniyle herhangi bir riske girmemek için ilk 3 Botun inşaatında deneyimli ve uzman yabancı firma ile müştereken yapımını önererek Protokole derç ettirmiştir. Bilahare Türkiye Gemi Sanayii A.Ş'nin özelleştirme sürecindeki gelişme nedeniyle bu Kuruluş 28.02.2000 tarihinde Protokolden rücu etmek zorunda kalmıştır.

Bu aşamadan sonra söz konusu proje kapsamındaki 17-21 m. boy aralığında 30 adet SAR botun temini için iç ve dış piyasaya yönelik olarak 09.08.2000 tarihinde ihaleye çıkılmıştır. 11.10.2000 tarihinde teklifleri açılan bu ihalemize 8 firma 9 proje ile iştirak etmişlerdir. Teklif olunan botların 17.20 m. ile 21.00 m. arasında olduğu görülmüştür. Bu ihalemizde Kuruluşumuz hizmetlerine yönelik en iyi SAR Botunu en uygun bedelle teminini müştereken bulunması gerekli asli unsurlar olarak aramıştır. İhale teklifleri üzerinde yapılan tetkik ve değerlendirmeler sonucunda aranan bu iki asli unsurun müştereken ihtiva ettiği herhangi bir teklif tespit edilemediğinden bu ihalemiz 16.02.2001 tarihinde iptal edilmiştir.

7/6778

Projemizi gerçekleştirebilmek için iptal edilen bir önceki ihalemizden sonra bu defa ki ihalemize 17-19 m. boy aralığında ve Türkiye'ye bu tip botlarla ilgili bilgi birikimi oluşturmak, Türkiye'deki Tersaneleri Acil Müdahale Botu inşalarında referans sahibi olmalarını sağlamak amacıyla 10 adet olarak ve bu botların en az 5 adedinin Türkiye'deki Tersanelerde inşası veya açık olarak belgelenmeleri halinde işin en az %50'sinin Türkiye'de yerleşik bir Tersanede ikmal edilmesi şartları da getirilerek iç ve dış piyasaya yönelik olarak 25.05.2001 tarihinde 2. kez ihaleye çıkılmıştır.

Kuruluşumuzun açtığı ihalede en önemli ihale şartı Ana Statümüzde açıklanan can kurtarmaya yönelik hizmetleri layıkıyla yerine getirebilme amacı ile her türlü hava ve deniz koşullarında can kurtarma hizmetlerini gerçekleştirecek bir yapı dizaynına sahip ve bu amaca yönelik hizmet veren Uluslararası benzer kuruluşların tercih ettiği, kullandığı ve referans gösterebildiği bir botun inşaasıdır.

Bundan dolayı ihale iştirakçisi firmalar yapacakları botların dizayn projesini de temin ederek ihale teklifi olarak vermek mükellefiyeti altındadırlar.

İhaleye 6 firma 8 proje ile katılmıştır. Yapılan ön değerlendirme sonucu 3 firmanın 4 projesinin değerlendirmeye alınması uygun görülmüştür. Bu 3 firmanın 2'si Türk biri yabancı firma olup tüm firmaların teklif ettiği 4 dizayn proje de yabancı projedir.

Bunlar;

RMK Firması	DAMEN –Hollanda Projesi
BAT SERVİCE Firması	MANDAL- Norveç Projesi
DÜZGİT Firması	1-CAMARC-İngiltere Projesi
	2-ROBERT ALLAN-Kanada projesidir.

Heyetimiz bu doğrultuda yaptığı değerlendirmede;

1-DAMEN-Hollanda Projesinin Hollanda, Polonya ve Malezya'da Acil Müdahale hizmetlerinde kullanıldığı bot bedelinin 2.099.000.US$, teslim süresinin 130 hafta olduğu,

2-BAT SERVICE MANDAL-Norveç projesinin Norveç Can Kurtarma Teşkilatı, Hindistan Resmi Otoritesi, İsveç Deniz Kuvvetlerinde can kurtarma amaçlı kullanıldığı, Norveç, Almanya, ABD ve Yunanistan askeri Makamlarına MTB tipi botlar inşaa ettiği ve bot bedelinin 1.525.000.USD olduğu, teslim süresinin 60 hafta olduğu,

3- Düzgit Firmasının birinci alternatif teklifi: CAMARC-İngiltere dizaynında ise proje sahibi firmanın muhtelif pilotaj kuruluşlarına pilot bot dizaynı yaptığı ve dizayn projenin pilot bot projelerinden geliştirildiği görülmüştür. (Pilot Bot Kılavuzlanacak gemilere kılavuz kaptan götürüp getirmeye yarayan servis amaçlı bir bottur.) Bu dizaynın acil müdahale botu olarak bir referansı görülmemiştir. Ayrıca Camarc firmasına; söz konusu ihalemizle ilgili olarak Düzgit Firması için bir dizayn hazırlayıp hazırlamadığı sorulmuş firmadan herhangi bir cevap alınamamıştır. Bu dizayn 10 botun 24 ayda (104 hafta) teslim edileceği ve fiyatının 1.445.000. Euro (USD 1.380.458)/Adet olduğu,

4-Düzgit Firmasının ikinci alternatif teklifi: ROBERT ALLAN-Kanada Projesin için dizayn sahibi Robert Allan firmasıyla yapılan yazışmalarda teklif dizaynın baz alındığı teknenin 9 yıl önce dizaynı yapılan Malaspina Expres isimli bot olduğu ve şu anda kıyı şeritleri arasında yük, yolcu ve gezinti gemisi olarak kullanıldığı zaman zaman balina izleme gemisi olarak kullanıldığı dizayn firması Robert Allan firması tarafından bildirilmiştir. Buradan da dizayn projenin can kurtarma amacına yönelik bir referansı bulunamamıştır. Bu dizaynın muhteviyatı botun (10 Adedinin) 24 ayda (104 hafta) da teslim edileceği ve fiyatının da 1.625.00 Euro (USD 1.451.938)/Adet olduğu;

7/6778

tespit edilmek suretiyle gerek Kuruluşumuzun amaç ve faaliyetlerinde belirlenen can kurtarma hizmetlerine gerekse şartname maddelerine ve özellikle idari şartnamenin 5.5 maddesinde belirlenen niteliklere en uygun teklifin BAT SERVİCE MANDAL A/S-Norveç firmasının CIF İstanbul 1.525.000.USD'lık teklifi olduğu değerlendirilmiştir.

Yukarıda açıklandığı üzere ihaleye iştirak eden yerli firmaların biri dışında şartnameye uygun teklif verilmediği, şartnameye uygun teklif veren firma teklifinin ise fiyatının yüksek olması nedeniyle böyle bir karar alınmıştır.

SORU-3 İhale şartnamesinde yer alan denenmiş dizayn ve bu dizaynı üretmiş tersane gereksinimi" maddesi hangi gerekçeyle şartnameye konulmuştur? Bu yolla yapılmak istenen Türk tersanelerini saf dışı mı bırakmaktır? Söz konusu botlar özellikle küçük bot dizaynı ve üretiminde pek çok başarılı ilklere imza atan yerli tersanelerimizin yapamayacağı ölçüde ileri teknoloji ürünü müdür? Söz konusu ihaleyi değerlendiren komisyon üyelerinin eğitimleri ve teknolojik bilgi seviyeleri bu türk kararları alacak ve böyle bir ayırımı yapacak seviyede midir?

CEVAP-3 İhale şartnamesinde böyle bir madde bulunmamaktadır. Aksine botların en az %50'sinin Türkiye'de inşaa ettirilmesi zorunluluğu vardır. Bu botlar her türlü deniz ve hava koşullarında can kurtarmaya yönelik olarak hizmet vereceklerinden bu konuda benzer Kuruluşlarca da denenmiş, uygulanmış olması gerekmektedir. Şartnamede denenmiş dizayn şartı aranmış olup, bu dizaynı üretmiş tersane gereksinimi aranmamıştır. Amaca uygun proje sunması halinde Türk Tersanesi niye tercih edilmesin? Uygun proje sunmayan teklif sahiplerinin sadece Türk olması nedeniyle tercih edilmesi sizce uygun mudur?

Temel dizayn özellikleri değişmemek kaydıyla elbetteki dizayn üzerinde kullanıcı taleplerine uygun küçük değişiklikler yapılabilir. Fakat can kurtarma gibi önemli bir hizmeti ifa edecek bir teknenin dizaynında bu konu ile ilgili tecrübeli ve bilgi birikimli dizaynerlerin seçilmesi yadsınmamalıdır. Türk Tersaneleri saf dışı bırakılmayacak aksine daha önce hiç inşaa ve dizayn etmedikleri acil müdahale botu imalatı suretiyle proje uygulaması konusunda tecrübe sahibi olacaklardır.

İhale projesinin başlangıcından sonuna kadar Genel Müdür, 2 Teknik Genel Müdür Yardımcısı, Hukuk Baş Müşaviri, Hukuk Müşaviri, Mali İşler ve Muhasebe Dairesi Başkanlığı, Malzeme Dairesi Başkanlığını temsilen 2 üye , Kıyı Hizmetleri Dairesi Başkanlığını temsilen 2 üye, Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığını temsilen 2 üye, gemi inşaa mühendisleri ve gemi inşaa uzmanlarından oluşturulan heyetçe teklifler en ince detayına kadar incelenmek suretiyle sonuca varılmıştır. Söz konusu heyet aynı zamanda ihalenin temel taşı olan ihale şartnamelerini de hazırlamak suretiyle ihale konusunda uzmanlığını kanıtlamış elemanlardan oluşturulduğu, teklif alma sırasında teklif sahiplerince ihale şartnamesinin hiçbir itiraza uğramaksızın kabul gördüğünden anlaşılmaktadır.

7/6778

SORU-4 Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü verdiği bu karar ve yüksek teknolojiden dem vuran beyanatlarıyla Türk mühendisi ve yerli tersaneciliğimizi küçük düşürmemekte midir? Bu karar, mevcut konumuyla tersanecilikte dünyanın önde giden ülkelerine bile gemi ve deniz araçları ihraç eden ve dünya pazarlarına çoktan açılmış olan Türk tersaneciliğinin Uluslararası rekabet gücünü zayıflatmamakta mıdır?

CEVAP-4 Ön elemeyi geçen ve yukarıda firma isimleri ile projeleri belirtilen ihale iştirakçileri ister Türk Tersanesi olsun ister yabancı tersane olsun teklif edecekleri Bot dizayn projesinin Kuruluşumuz Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün Ana Stütüsünde belirtilen can kurtarma amacını gerçekleştirebilecek ve şartnamenin 5.5. maddesinde açıklanan (Yaptırılacak botların en ağır deniz ve hava şartlarında dahi insan canı kurtarmak amacına yönelik olarak kullanılacağı için teklif olunacak botların veya benzerlerinin daha önce dizayn ve inşaa edilmiş, dünyadaki emsal kuruluşlarca kullanılıyor olması) özelliklerine sahip olması gerekmektedir.

Kuruluşumuz 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi olmayıp İdari Şartnamenin 18.2 maddesinde yer alan hüküm gereği ihaleyi kamu menfaatini de dikkate alarak dilediği teklif sahibine tamamen veya kısmen verip vermemek yetkisine sahiptir. Fiyatın ucuz olması öncelikli tercih olmayıp en uygun dizaynın en uygun fiyatla temini amaç edinildiğinden ve Türkiye'de bu projenin bu güne kadar Gemi Sanayii A.Ş. dahil hiç uygulanmamış olması hatta Sahil Güvenlik Komutanlığı elinde de bu özelliklere sahip bot bulunmaması nedeniyle şartnameye göre imal edilecek botların %50'sinin Türk tersanelerinde imal edilmesi zorunluluğu gereği böyle bir projenin ve bilgi birikiminin Türkiye'ye kazandırılması ve referans gösterilebilecek bir ülke olması istihdam ve katma değer yaratılması öngörülmüş ve söz konusu ihale ile bu hususlar gerçekleştirilmiştir. Norveç'e tanker, balıkçı gemisi ihraç etmekte olabiliriz. Ancak acil müdahale botu yapımı ile ilgili Türkiye'de bu güne dek imali yapılmış bir dizayn proje olmadığını iddia ettik ve belgelerle kanıtladık. Nitekim ve şikayetçi firmanın sunduğu alternatifli tekliflerin hiçbirisi acil müdahale botu dizaynı değildir.

Dünyanın önde giden ülkelerine gemi ve deniz araçları ihraç eden dünya pazarlarına çoktan açılmış olan Türk tersaneleri Uluslararası rekabet gücü ile kamu ihalelerine muhtaç olmadan da varlığını sürdürebilir.

SORU-5 Tüm bu değerlendirmeler ışığında, bu kararın iptal edilmesi ve bundan sonra yapılacak alımlarda ülke çıkarlarına daha uyumlu tercihlerde bulunulması düşünülmekte midir?

CEVAP-5 Bu karara konu ihale Kamu menfaati gözetilerek gayet şeffaf ölçüler kullanılmak suretiyle yapılarak sonuçlandırılmış olup, bu kararın arkasında bilinmeyen bazı etkenler aranmamalı aksine Trabzon Beşikdüzü'nde karaya 200 m mesafede 35 Türk insanının canına mal olmuş acı bir deneyimin bir daha tekerrür etmemesini istemekten başka bir art düşüncemiz bulunmadığı gibi ihale projesinin başlangıcından sonuna kadar gemi inşaa mühendislerinden, hukukçulardan gemi inşaa uzmanlarından oluşan heyetçe teklifler en ince detayına kadar incelenmek suretiyle sonuca varılmıştır. Burada en ufak bir ihmal kusur veya kasıt söz konusu değildir. İhaleyi kazanamayanlar tarafından ihaleye fesat karıştırılıyormuş izlenimi yaratılarak ihalenin feshi istenmektedir. İhale kararımız Başbakanlık Denetleme Makamlarınca incelenmektedir. İnceleme sonucuna intizar olunacaktır.